

**Головна ознака таланту –
це коли людина знає, чого вона хоче.
Петро Капіца**

**Моїй онуці, випускниці медичного інституту
Сумського університету Катрусі Сміян
присвячується**

Мене ізмалку люблять всі дерева,
і розуміє бузиновий Пан,
чому верба, від крапель кришталева,
мені сказала: «Здрастуй!» — крізь туман.
Чому ліси чекають мене знову,
на щит піднявши сонце і зорю.
Я їх люблю. Я знаю їхню мову.
Я з ними теж мовчанням говорю.

Ліна Костенко

АКТ ВІРИ

О безконечна Доброто! Безмежне Милосердя! Незбагненна Любова! Бог прийшов до мене, щоб зі мною злучитися, щоб мені цілком віддатися. Душе моя! Ти тепер так тісно злучена з Ісусом, наче б була одно з Ним. Чи не маєш нічого Йому сказати? Подумай лиш: незлічені ангели оточують Твого і Свого Бога, що загостив тепер до твого серця, і Йому честь віддають. Так і ти величай свого Господа, віддали від серця всі інші думки й говори до Нього (Із «Молитовника до Матері Неустанної Помочі»).

Іван Сміян

**МОЛОДІСТЬ — НЕДОЛІК,
ЯКИЙ ШВИДКО ПРОХОДИТЬ (Й. В. Гете)**

ПІСНЯ

Чи є кращі між квітками	Двічі на рік пишні квіти
Та над весняні?	Та не процвітають;
Чи є в житті кращі літа	В житті літа найкращі
Та над молодії?	Двічі не бувають.
Не всихайте, пишні квіти,	Та ще ж квіти не посохли,
Цвітій хоч до літа!	Рута — зелененька, —
Пождїть літа, доля прийде,	Не журися, дівчинонько,
Не тікайте з світа!	Ще ж ти молоденька!

Леся Українка

Тернопіль
2011

Поки є хвороба, буде не лише страх, а й надія.

Батлер

Подія для Катрусі, як і для кожного випускника медичного вузу, особлива, життєстверджуюча, надихаюча, яка огортає піднесенням та радісним майбуттям. Я навіть не можу стверджувати, у кого більш піднесені ці почуття: у батьків й дідусів та бабусь чи в Катрусі? Я лише скажу про себе: хвиля радості та ейфорії мене охоплює значно потужніше, коли мої онуки закінчують школу, вуз, аніж у той час, коли це траплялось зі мною особисто. І це незважаючи на те, що Катруся сьогодні може продекламувати мені О. С. Пушкіна:

Усердно помолившись Богу,
Лицею прокричав ура,
Прощайте, братцы, мне в дорогу,
А вам в постель уже пора.

З якого боку я б не дивився на професію лікаря, вона уявляється мені найбільш складною, найбільш відповідальною професією, яка вимагає постійного (!) вдосконалення...

Справді «Профессия врача — это подвиг, она требует самоотвержения, чистоты души и чистоты помыслов» (Антон Чехов).

Минули десятиліття, сторіччя, а погляди на особистість лікаря не змінилися: він зобов'язаний багато знати, безкорисливо допомагати ближньому, бути взірцем поведінки в побуті, носієм культури та освіченості...

І вважати, що для нього «найбільше щастя — не сприймати себе особливим, а бути як усі люди» (Михайло Пришвін).

Як жодному фахівцю, лікарю необхідно високо цінувати час, який є виміром досвіду та опанування психологією хворої людини.

Отже: «Час — дорогоцінний подарунок, який наданий нам, щоб в ньому стати розумнішим, кращим, зрілим і досконалішим» (Томас Манн). Час для того, щоб стати ядром, а не лушпиною:

В природи нема ні ядра, ні лупини,
У всіх вона одна і усе вона інна;
Ти тільки над тим сильно думай щоднини,
Чи сам ти ядро, чи лупина.

Іван Франко

Як жодному іншому фахівцю, лікарю необхідно відмежуватися від політичних баталій, а все устремління віддати оволодінню вершинами лікарської майстерності, пам'ятаючи, що

Якщо у птиці дзвінке горло,
Так навіщо їй різнобарвне крило.

Шандор Петефі

Лікарю необхідно бути великою людиною. «А що означає бути великим? Це означає мати скромність, служити своїм ближнім, будучи вищим від них» (Генріх Манн).

Лікарю шкодить «Невміння мовчати. Уся його сутність вважається якоюсь легковажною і непереконливою — від того, що він занадто вже намагається переконати всіх у вагомості кожного свого доброго вчинку і не вміє промовчати про це» (Фрідріх Ніцше).

Лікарю необхідно пам'ятати,

ГДЕ НАЧИНАЕТСЯ ДОБРО

Там, где глаза, утратившие былую зоркость, уже не в силах различать злые инстинкты, которые приняли трудноуловимые утонченные формы, человек провозглашает царство добра, и ощущения того, что он очутился в царстве добра, возбуждает все его желания и стремления, которые подавлялись и обуздывались инстинктом зла, — такие, как чувства уверенности, удовольствия, доброжелательности. Таким образом: чем слабее зрение, тем дальше простирается добро! Отсюда вечна жизнерадостность, присущая простым людям и детям! Отсюда — мрачность и тоска, близкая угрызениям совести, которые свойственны великим мыслителям! (Фридрих Ницше).

Для всіх важливо, а для лікаря особливо суттєво пам'ятати, що «труд — батько голоду, дід травлення, прадід здоров'я» (Сафір).

Хто працює, оре, сіє,
Той і плодів ся надіє...

Яків Головацький

Далеко не завжди життя лікаря встеляється урочистою червоною доріжкою, нерідко йому доводиться зустрічатися зі свинством, але

Свиньи, склонные к бесчинству,
На земле, конечно, есть,
Но уверен я, что свинству
Человечества не съестъ.

С. Я. Маршак

Лікарю необхідно дотримуватись того, що є загальнооцінним: «Освіченість та інтелектуальний розвиток — це якраз сутність природного стану людини, а невігластво, неінтелігентність — стан ненормальний для людини» (Д. С. Ліхачов). Лікарю не може бути притаманний мотив «національного сорому» (К. Маркс).

Чуже — красне, своє — брідь...
Отців мови ся встидаєм?..
Ах, невдячний, гідкий встид!

Антон Могильницький (1811—1873)

Для лікаря своя *alma mater* — завжди пам'ять про те, що *viva vox docet* (Живе слово вчить. Пліній). І лікарю необхідно її цінувати в подальшому так же, як і під час навчання, незважаючи на те, що

От мов ловець за зайцем уганяе
У горах-долах, в спеку й холоди,
Й не так цінує спіймане нарешті,
Як цінував, ще поки гнавсь без стежки.

Аріосто. «Роланд Несамовитий», X, 7.

Що ж, моя дорога Катрусю, засівай ниву свого майбутнього життя привабливим, пишним та запашним колоссям, колоссям добра, радості, гумору, відчутної допомоги ближнім...

ЗАСІВНА

Гей, прослала нива
Чорне полотно.
Ллється жовта злива —
Сіється зерно.
Сійся-родися,
Колосом розвийся,
Засівайся, ниво,
Людям на добро!
Хай у дні яснії
Зерно пророста,
Як мої надії,
Як мої літа.
Сійся-родися,
Колосом розвийся,
Засівайся щастям,
Ниво молода.

Василь Симоненко

Ad multos annos! (На багато років! Многая літа!)

Люблячий тебе дідусь Іван Сміян